

De obesitasrups, industrie-terreinen en belastinggeld

Tekst: Erik van Gestel

De eikenprocessierups zorgt al jarenlang voor veel discussie. De vakbladen staan er vol mee, de ene deskundige tuimelt in de media over de andere, nieuwe oplossingen worden aangedragen en ga zo maar door. Er wordt gespoten, verbrand, gezogen, er worden mezenkastjes opgehangen, bomen met plastic ingepakt, zaadmengsels gestrooid, maar een echte oplossing ben ik nog niet tegengekomen. Dat kan ook niet. Men negeert namelijk massaal de belangrijkste wetmatigheid binnen plaagdierbeheer: veel voedsel → veel beestjes, weinig voedsel → weinig beestjes. En voedsel is er genoeg... meer dan genoeg.

Zoals iedereen wel weet eet de eikenprocessierups het blad van onze eiken. Dat blad is in overvloed aanwezig. De vraag is: hoort dat blad in overvloed aanwezig te zijn? Het antwoord is even simpel als duidelijk: nee. De eik is namelijk een echte bosboom. Oké, in de natuur zullen er her en der wel een paar solitaire eiken groeien uit eikels die bijvoorbeeld door gaaien zijn verzameld, maar verreweg het grootste deel van de eikels valt in de directe omgeving van de moederboom. En daar groeien dus ook de jonge bomen. In het bos moet de eik concurreren om het zonlicht met andere bomen. Dit zorgt ervoor dat een jonge eik in het bos een lange, dunne, takloze stam heeft, met een beperkte kroon. Pas na vele decennia, als er andere bomen omwaaien of doodgaan, kan een enkele eik een grotere kroon krijgen. Met andere woorden: in het bos zijn relatief weinig takken en bladeren aanwezig, waardoor de eikenprocessierups weinig kans heeft. Er is immers minder voedsel en er zijn minder geschikte takken om eitjes op af te zetten. Daarnaast zijn er in een gemengd bos meer verschillende soorten natuurlijke vijanden.

Wij mensen hebben de eik massaal uit de bossen gehaald en als solitaire boom of laanbeplanting langs onze wegen gezet. Deze eiken ervaren geen enkele concurrentie om licht en laten massaal overal takken en bladeren groeien. Als ongehoorzame kinderen zonder toezicht in een snoepwinkel slurpen deze bomen zich vol met mierzoet zonlicht. Gewoon ordinaire vetzucht! Maar obesitas heeft

gevolgen. Ernstige gevolgen. In dit geval een ware plaag van eikenprocessierupsen.

Wat is dan de oplossing voor het probleem? Alle eiken omzagen? Dat kan, maar is uiteraard alles behalve wenselijk. In mijn ogen kan dit alleen binnenstedelijk soms een oplossing bieden, op voorwaarde dat deze eiken worden vervangen door diverse andere boomsoorten.

Maar wat dan met al die duizenden eiken in het buitengebied langs al die wegen? Mijn voorstel is om deze allemaal in het bos terug te zetten. Daar horen ze immers thuis. Aangezien eiken behoorlijk immobiel zijn, stel ik voor om deze bomen dan niet naar het bos te brengen, maar om het bos naar de eiken te brengen. Ofwel: realiseer langs deze wegen nieuwe bosstroken van gemengd, inheems loofhout. Op die manier komen we duurzaam van de overlast van de eikenprocessierups af.

Dit is uiteraard een prachtige oplossing voor het eikenprocessierupsenprobleem, maar valt compleet in het niet bij de karrevracht aan andere voordelen die het aanplanten van deze bosstroken heeft. Een greep uit deze voordelen:

- Hittestress wordt tegengegaan.
- Het welzijn en de gezondheid van mensen wordt bevorderd.
- De biodiversiteit wordt verhoogd en versnippering van leefgebieden wordt tegengegaan.
- Meer bosgebieden bestrijden droogte doordat zij door transpiratie neerslag creëren en de bosbodem vocht vasthoudt.

- Door het aanplanten van inheems loofhout wordt het risico op bosbrandgevaar sterk verkleind. Naaldhout bevat hars dat de brandbaarheid sterk vergroot.
- Laanbeplanting staat in het buitengebied vrijwel altijd naast landbouwgrond. Nieuwe bossen op een deel van deze gronden hebben als gevolg dat er minder pesticiden, minder mest en minder broeikasgassen in het milieu terecht komen. Er wordt minder water voor beregening onttrokken, minder neerslag afgevoerd en er verdampt minder neerslag.
- Bomen slaan ontzettend veel CO₂ op en vormen daarmee een zeer belangrijke schakel in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Voor iedereen, maar juist voor Nederland dat voor een groot gedeelte onder de zeespiegel ligt, een regelrecht levensbedreigende situatie.
- Bomen vangen enorm veel fijnstof af.
- Bosstroken bieden veel recreatieve mogelijkheden.
- En zo kan ik nog wel even doorgaan...

Dus, als we met zijn allen accepteren dat we jaarlijks miljoenen aan belastinggeld uitgeven voor de bestrijding van de eikenprocessierups en dat Vinex-wijken, industrieterreinen en megastallen het aanzien van ons land zijn gaan bepalen, dan moet het realiseren van dergelijke bosstroken toch een peulenschil zijn?

Erik van Gestel is adviseur bij het KAD en zet mensen graag aan het denken met zijn persoonlijke visie op de relatie tussen mens en natuur.